

sició «Àlbum. Imatges de la família en l'art», doncs, és el de realitzar una mirada profunda a l'interior de l'artista com a ésser humà. Per això en la mostra no són importants ni els períodes, ni les èpoques; l'objectiu és el de conjuguar l'art amb la societat.

El fil argumental de l'exposició és el cicle vital, i es manifesta a través de les imatges que protagonitzen els àlbums familiars. D'aquesta manera, l'exposició es

divideix en etapes: Gestació i naixement, Mares i pares, Infància, Amor, idil·lis i seduccions, Matrimoni, Escenes familiars, la Velleja i la Mort; al mateix temps, cadascun d'aquests espais està replet d'imatges que ens apropen als records que cadascú té dels diferents episodis de la vida: hi apareixen temes recurrents com el de la maternitat, les típiques escenes de família, a través d'obres d'artistes com Francesc Masriera, Faustí

Llucià o Joaquim Mir, i també hi ha lloc per a escenes colpidores: pintures, retrats i fotografies en què els protagonistes s'enfronten amb serenor a la velleja (l'autoretrat de Francesc Gimeno n'és un exemple clar) i accepten amb dolor la mort.

El significat intrínsec de totes les obres que componen l'exposició (ja siguin pintures, escultures o instal·lacions) va molt més enllà del visual; cal interpretar-les com a percepcions entorn del con-

cepte de família i com a sentiments propis dels éssers humans: la il·lusió d'una nova vida, l'amor d'una mare, el plaer de la seducció, la necessitat de sentir el caliu de la família, la companyia, el dolor i la soledat. Així és com totes les imatges queden autenticades pel cúmul d'experiències personals dels mateixos artistes i dels visitants, de manera que aquest àlbum també acaba esdevenint el nostre.

Ibet Vila i Tràfach

Les cròniques de 60 anys d'excursionisme

El centre de Recerca d'Història Rural de la Universitat de Girona ha adquirit l'Excursionista (1881-1891), el Butlletí de l'Associació d'Excursions Catalana (1878-1890), l'Anuari de l'Associació d'Excursions Catalana dels anys 1881 i 1882 i el Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya (1891-1938).

L'any 1876 es fundà l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques. Tanmateix, l'any 1878 l'entitat es dividí i aparegué l'Associació Catalana d'Excursions. Finalment la separació només fou temporal, ja que l'any 1890 ambdues entitats es fusionaren per crear el Centre Excursionista de Catalunya, presidit per Antoni Rubio i

Lluch. La col·lecció completa de les publicacions d'aquestes entitats pot consultar-se, des d'ara, a Girona.

Entre les seves pàgines, hi trobem estudis arqueològics, a càrrec d'Eduard Tàmaro, assaigs sobre literatura catalana antiga o treballs del comte de Belloch sobre monuments megalítics del territori nacional. I, és clar, excur-

sions: a Montserrat, a Sant Miquel del Fai, al Puigmal o a Girona. I viatges llargs: al parc Yellowstone (EUA), del qual portaren preciosos gravats, o a Orient, França, Alemanya i Espanya. I les il·lusions i esperances del catalanisme de final segle XIX. Sobre

l'Exposició Universal de Barcelona escriuen: «¡Bon any sia de bé pera'l Catalanisme lo present de 1888!».

Preciosos dibuixos i fotografies de paisatges com el Pedraforca, la vall de Ribes o l'estany de Sant Maurici. Els muntanyesos de Santiago

Russinyol, més que gravats són descripcions perfectes i detallades. Homes de referència que van escriure al CEC són Víctor Balaguer, César August Torras, a qui reté homenatge Josep Danés –arquitecte de prestigi– o Josep Puig i Cadafalch. No podem oblidar tampoc els estudis de Norbert Font i Sagner en espeleologia o la literatura de Joan Maragall parlant del Jacint Verdaguer excursionista. Més tard, Pau Vila hi parlà sobre geografia i Pierre Vilar d'història.

Coneixement del territori, codificació del paisatge, recuperació i estudis sobre art de les obres del Museu Diocesà de Vic, per exemple. Estudis d'interès científic i esforços col·lectius de recuperació del folklore popular. Cinema, fotografia, arquitectura i un llarg etcètera. Francisco Giner de los Ríos en particular i la Institución Libre de Enseñanza en general, van lloar el Centre Excursionista de Catalunya com a model d'un excursionisme que fou també nacionalisme cultural. Pot consultar-se –encara que no fotocopiar-se, pel seu valor i condicions de conservació– a Girona, al Centre de Recerca d'Història Rural.

Alfons Jiménez

Pavelló de la cultura catalana, convidada d'honor a la XVIII Feria Internacional del Libro de Guadalajara (Mèxic).

BERNARDO DE NIZ

Gironins a Mèxic: excés de barcelonisme

Com ja va ser prou divulgat pels mitjans, a cavall del novembre i del desembre passats la cultura catalana va exercir de convidada d'honor a la XVIII Feria Internacional del Libro de Guadalajara (Mèxic).

Les denses relacions històriques de Catalunya amb Mèxic –reblades amb el nombrós exili català després de la Guerra Civil– i l'abocament inusual de la «cultura invitada» d'aquest any van causar una gran expectació a la ciutat de Guadalajara, i l'impacte mediàtic va ser important, fins i tot, fora d'allà –no havent-ho previst, l'ambaixada catalana de l'Institut Ramon Llull va poder fer els honors al president de la República.

L'amplíssima i variada programació cultural d'aquells dies va donar una visió prou digna de la realitat catalana, amb concerts, espectacles,

conferències, pel·lícules i debats, i una endreçada botiga-aparador on sembla que van fer curt de llibres per atendre la demanda que s'havia generat. A banda del llibreter Terribas vam veure per allà, durant aquells dies, diversos escriptors vinculats a les terres gironines, com Josep M. Fonalleras, Toni Sala, Narcís Comadira, Jaume Coll, Miquel de Palol, Dolors Oller o Enric Casasses. En el dilatat programa acadèmic, tanmateix, vam trobar-hi excessiu el barcelonisme, ja que amb prou feines van convidar-hi professors o

intel·lectuals de les universitats que en diuen «territorials». El doctor Joan Vicente va intervenir en una reflexió sobre els impactes locals del món globalitzat, i els professors Josep M. Nadal, Anna M. Garcia, Francesc Feliu i Salomó Marquès, de la UdG, van participar en un col·loqui d'història comparada de Catalunya i Mèxic i en un curs d'introducció a la cultura catalana impartit a la seu universitària del Colegio de Jalisco que dirigeix Josep M. Murià, descendent d'exiliats catalans i persona amb vinculacions gironines. Justament, al Colegio de Jalisco va celebrar-s'hi també un acte d'homenatge a l'exili català, amb presència del president de la Generalitat, on els de Girona –amb Salomó Marquès al capdavant– vam poder saludar una filla de l'il·lustre mestre i alcalde republicà Miquel Santaló.

Francesc Feliu Torrent